

KENMERKEN VAN GEVEINSDHEID

HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, ik heb het op mijn hart om deze bijbelverkondiging te wijden aan geveinsdheid. Want ik denk dat het goed is om, naarmate wij onze Heiland Jezus Christus langer volgen, onszelf regelmatig op de aanwezigheid van geveinsdheid in ons hart te onderzoeken. Ook op deze website is reeds eerder een prediking getiteld “[GEVEINSDHEID – Jezus wil u verlossen van](#)” opgenomen. Geveinsdheid is immers een sluwe vijand welke, als wij niet alert zijn, zich in ons binnenste kan nestelen. Vaak zonder dat we het ons bewust zijn!

Jezus waarschuwde Zijn volgelingen uitdrukkelijk voor geveinsdheid, wat Hij het zuurdesem van de farizeeërs noemde. Luk. 12:1 – *“Daarentussen als vele duizenden der schare bijeenvergaderd waren, zodat zij elkander vertraden, begon Hij te zeggen tot Zijn discipelen: Vooreerst wacht uzelfen voor den zuurdesem der Farizeeën, welke is geveinsdheid.”*

Wat is eigenlijk geveinsdheid? Wat betekent het om geveinsd te zijn? Volgens het woordenboek wil dit zeggen, dat wij dan huichelen. We doen ons anders voor dan we in werkelijkheid zijn of wat er in werkelijkheid in ons hart leeft. In de verzen vóór Luk. 12:1, namelijk in Luk. 11:37-54, had Jezus de farizeeërs en de schriftgeleerden ernstig gewaarschuwd voor geveinsdheid. En ook in Matt. 6:1-7, 16-18 en in Matt. 23 waarschuwde Hij ernstig. Laten we eens enkele kenmerken bezien, die Jezus aan geveinsdheid verbond.

Het eerste kenmerk! Luk. 11:37-39 – *“Als Hij nu dit sprak, bad Hem een zeker Farizeeër, dat Hij bij hem het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat Hij aan. En de Farizeeër, dat ziende, verwonderde zich, dat Hij niet eerst, voor het middagmaal, Zich gewassen had. En de Heere zeide tot hem: Nu gij Farizeeën, gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.”*

De farizeeër had kritiek, omdat Jezus Zich niet voor het middagmaal had gewassen. Uit het oogpunt van hygiëne wellicht een correcte opmerking, maar het punt was dat de farizeeër een totaal verkeerde reden had voor zijn opmerking, namelijk een religieuze reden. De farizeeërs verbonden het door God gerechtvaardigd worden aan het na- en opvolgen van een heel scala aan (menselijke) regeltjes. Wetticisme ten top! Wat een misvatting! Jezus' reactie was vervolgens beslist niet mis te verstaan. Volgens Zijn vergelijking reinigden de farizeeërs wel de buitenkant van schotels en bekens, maar vergaten zij de binnenkant te reinigen. Met andere woorden: *“Jullie farizeeërs reinigen wel uiterlijke zaken, maar hoe staat het met de binnenkant? Jullie zien er uiterlijk uit als door een ringetje te halen, maar hoe is het in jullie hart? Jullie hart is vol van roof en boosheid en onmatigheid.”* (Matt. 23:25)

Broeders en zusters, op zondag bezoeken we de gemeente, de kerk, Gods huis, in onze beste kledij. Op zich is dat goed, omdat we immers gemeenschap zoeken met de grote Schepper, de Koning der koningen, de Eeuwige, de Almachtige God. Maar laten we niet af en toe de reiniging van ons hart achterwege? Terwijl God als Kenner van ieder hart juist het hart aanziet? Het is mogelijk dat wij ons uiterlijk soms keurig presenteren, maar dat helaas doen met een vies, boos en onrein hart. Een hart dat gebonden is aan porno of dat in onmin met onze echtgeno(o)t(e) leeft, of zojuist in razernij de kinderen in de auto de huid vol heeft gescholden. Vult u het zelf maar verder in.

Het tweede kenmerk van geveinsdheid lezen we in de volgende schriftgedeelten.

Luk. 11:42 – *“Maar wee u, Farizeeën, want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid, en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen, en het andere niet nalaten.”*

Matt. 23:23-24 – *“Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeeën, gij geveinsden, want gij vertient de munte, en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, namelijk het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze dingen moest men doen, en de andere niet nalaten. Gij blinde leidslieden, die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt.”*

Het Woord van God roept ons op om de tienden van onze inkomsten aan God te brengen. Opdat er in Gods huis voedsel is en opdat er goede dingen mee kunnen worden gedaan, zoals het verzorgen van behoeftigen. Op zich een geweldige zaak. Maar wat hadden de farizeeërs en wetgeleerden vervolgens met Gods bepaling gedaan? Zij hadden die bepaling doorgevoerd en uitgewerkt tot op het absurde af. Als bijvoorbeeld iemand een klein mandje met muntkruid of een ander kruid of groente had geoogst, dan moest daarvan precies ééntiende deel worden afgestaan. En reken maar, dat zij de mensen aan dit gebod hielden. Maar Jezus raakte de kern exact aan, want Hij vroeg hen: *“Hoe staat het met jullie barmhartigheid en jullie liefde en geloof? Waarom is jullie oordeel zo onbarmhartig en scherp? Beseffen jullie wel dat jullie vallen over de kleinste overtreding, terwijl de zwaarste zonde van jullie zelf door de vingers wordt gezien?”* Zij maakten dus van een mug een olifant en de kameel slikten ze zonder problemen door. Met als gevolg dat er in hun hart totaal geen liefde voor de (zondigende) naaste was, doch slechts harde veroordeling (Luk. 15:2). Broeders en zusters, laten we onszelf goed onderzoeken, dat wij anderen niet zonder pardon veroordelen op een klein foutje, maar onze eigen grote zonden vergoelijken.

Het derde kenmerk van geveinsdheid houdt nauw verband met het vorige.

Luk. 11:46 – *“Doch Hij zeide: Wee ook u, wetgeleerden! want gij belast de mensen met lasten, zwaar om te dragen, en zelve raakt gij die lasten niet aan met een van uw vingeren.”*

Matt. 23:4 – *“Want zij binden lasten, die zwaar zijn en kwalijk om te dragen, en leggen ze op de schouderen der mensen; maar zij willen die met hun vinger niet verroeren.”*

Geveinsde mensen hebben vaak de mond vol van adviezen aan andere mensen. Ze weten precies wat anderen wel of niet moeten doen om zuiver de weg van de Heer te bewandelen. Vooral kerkleiders dienen te waken voor zulk een houding. Zo eisen geveinsde leiders nogal eens absolute getrouwheid van de mensen in bijvoorbeeld hun kerkbezoek (wekelijks de bidstonden, bijbelstudies en evangelisatiediensten volgen) in plaats dat zij hen opvoeden tot dankbare kinderen Gods, die uit zichzelf alles voor Jezus over hebben, omdat zij Hem van harte liefhebben. Het wordt zelfs pijnlijk als men zelf wél verzaakt.

Een vierde kenmerk van geveinsdheid lezen we in Luk. 11:43 – *“Wee u, Farizeën, want gij bemint het voorgestoelte in de synagogen, en de begroetingen op de markten.”*

De farizeeërs en de wetgeleerden vonden het heerlijk om de voornaamste plaatsen in de synagogen in te nemen en door de mensen op de markten herkend en vervolgens met alle égarde begroet te worden. Met andere woorden, zij hielden ervan om door de mensen te worden geëerd. Immers, op de belangrijkste plaatsen zitten toch normaliter de belangrijke mensen en aan hen valt toch vaak grote eer ten deel.

Vinden ook wij het fijn om op de eerste rij in de kerk of gemeente te zitten en al dan niet gerechtvaardigde eer van mensen te ontvangen? Houden wij van positie, macht en eer? Laten wij dan de volgende woorden van Jezus goed bedenken en tot ons nemen: *“Ik neem geen eer van mensen; Hoe kunt gij geloven, gij, die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?”* (Joh. 5:41,44)

Een ander kenmerk van geveinsdheid wordt vermeld in Luk. 11:44 – *“Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden, want gij zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de mensen, die daarover wandelen, weten het niet.”* Matt. 23:27-28 zegt het in nog duidelijker bewoordingen: *“Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden, want gij zijt den witgepleisterden graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinigheid. Alzo ook schijnt gij wel den mensen van buiten rechtvaardig, maar van binnen zijt gij vol geveinsdheid en ongerechtigheid.”*

Uit deze schriftgedeelten leiden we af, dat geveinsde mensen iets verbergen in hun harten, namelijk een onreine doodssfeer. En de bijbel zegt dat de dood het loon is van de zonde (Rom. 6:23). Maar deze dood in hun hart (veroorzaakt door zonden) is niet openbaar, want zij slagen er in om het heel goed verborgen te houden voor de mensen, waarmee zij te maken hebben. Sterker nog, de mensen denken juist dat zij rein en rechtvaardig zijn.

Ik denk dat Jezus ons hier waarschuwt om geen bewuste zonden in ons hart te verbergen en te blijven koesteren.

Een zesde kenmerk van geveinsdheid betreft het verrichten van uiterlijk goed zichtbare goede werken, zoals bidden en vasten en het geven van aalmoezen en andere giften. Jezus zegt dat geveinsden dat doen om van de mensen gezien te worden. Matt. 23:5 – *“En al hun werken doen zij, om van de mensen gezien te worden; want zij maken hun gedenkcédels breed, en maken de zomen van hun klederen groot.”*

Vinden ook wij het fijn om mensen in onze omgeving te vertellen, dat we vandaag weer hebben gevestigd of om hen te vertellen, dat we de aardbevingslachtoffers in Pakistan niet alleen vorige maand, maar ook deze week weer € 500 hebben geschonken? Jezus adviseert het volgende in Matthew 6:1-2,5,16 – *“Hebt acht, dat gij uw aalmoes niet doet voor de mensen, om van hen gezien te worden; anders zo hebt gij geen loon bij uw Vader, Die in de hemel is. Wanneer gij dan aalmoes doet, zo laat voor u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van de mensen geëerd mogen worden.*

Voorwaar zeg Ik u: Zij hebben hun loon weg. En wanneer gij bidt, zo zult gij niet zijn gelijk de geveinsden; want die plegen gaarne, in de synagogen en op de hoeken der straten staande, te bidden, opdat zij van de mensen mogen gezien worden. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben. En wanneer gij vast, toont geen droevig gezicht, gelijk de geveinsden; want zij mismaken hun aangezichten, opdat zij van de mensen mogen gezien worden, als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben.”

Jezus benadrukte dat als wij bidden en vasten en offeren om door de mensen gezien en geprezen te worden, wij geen hemelse beloning zullen ontvangen. Omdat wij dan immers de beloning reeds op aarde hebben gekregen in de vorm van menseneer. Want dáár ging het ons toch om?

Het laatste kenmerk dat ik wil noemen, is wellicht wel het meest belangrijke.

Luk. 11:52 – *“Wee u, gij wetgeleerden, want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen; gijzelfen zijt niet ingegaan, en die ingingen, hebt gij verhinderd.”*

Geveinsden nemen de sleutel der kennis weg, zegt Jezus. Deze sleutel is de vreze des Heren en het doen van Gods Woord. Spr. 2:1-6 – *“Mijn zoon! zo gij mijn redenen aanneemt, en mijn geboden bij u weglegt; Om uw oren naar wijsheid te doen opmerken; zo gij uw hart tot verstandigheid neigt; Ja, zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid; Zo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten; Dan zult gij de vreze des HEEREN verstaan, en zult de kennis van God vinden. Want de HEERE geeft wijsheid; uit Zijn mond komt kennis en verstand.”*

Als onze harten niet gevuld zijn met de vreze Gods, dan zullen wij geneigd zijn om met Gods Woord te marchanderen en zullen wij snel bepaalde fouten vergoelijken. Uiteraard alleen onze eigen fouten en niet de fouten van anderen. Maar die anderen zullen echter wel een voorbeeld aan ons nemen, waardoor wij hun geestelijke groei verhinderen.

Geliefde broeders en zusters, hoe kunnen wij ervoor waken dat wij niet geveinsd worden?

Uiteraard, zoals in het begin werd opgemerkt, door ons hart regelmatig te onderzoeken.

Maar het belangrijkste is, dat wij een intieme en levende relatie met onze Heiland opbouwen, zodat er in ons hart een beslistheid komt, dat wij nooit en te nimmer onze God meer verdriet en pijn willen doen. Omdat Hij ons zó lief heeft gehad, dat Hij Zichzelf aan het vreselijke kruis van Golgotha heeft opgeofferd. Als wij dit ervaren, komt er in ons hart een haat tegen elke vorm van zonde. Dan krijgen we zo'n hekel aan elke zonde (die wij zelf helaas ook nog wel eens begaan), dan wij geen oog meer hebben voor de zonden van anderen.

Hoe meer onze liefde voor Jezus groeit, hoe meer er in ons ook liefde voor onze naasten zal komen. Als wij passie voor Jezus ontwikkelen, dan zal Jezus' passie voor zielen onze harten gaan vullen. Dan komt er een vastbeslotenheid in ons hart om anderen niet te veroordelen, maar juist te helpen om te groeien en volwassen te worden. Dan komt de gezindheid van Jezus om Zichzelf voor anderen te vernederen ook in ons tot ontwikkeling.

Moge onze Heiland u en mij deze week zegenen. Amen.